

TABÁK ANDRÁS

A kisfiú és a pankrátor

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

1.

A kisfiú nagyon szerette a cirkuszt. Nyaranta gyakran jöttek a telepre, és nagyanyja ilyenkor kérés nélkül is adott neki pénzt a belépőjegyre.

– Eredj el, Borka, mulass jól. Csak vigyázz magadra.

A kisfiú duzzogott, mert nem szerette, ha Borkának hívják, amikor Gábor az ő neve, aztán meg nem szerette, ha folyton figyelmeztetik, hogy vigyázzon magára. Nagyanya persze bizonyára azt gondolja, hogy a cirkusz valami veszélyes dolog, ahol például szabadjára mászkálhatnak az oroszlanok, a tigrisek meg a legkülönfélébb vadállatok. Nagyanya soha egyetlen cirkuszt sem nézett meg, így hát nem csoda, hogy azt hitte, ezekben a szedett-vedett kis vándorcirkuszokban is vérszomjas állatsereglet vonul fel.

Borkát nem is a műsor vonzotta, hanem maga a cirkusz. Valami roppant titokzatos világot sejtett benne, csodákkal, titkokkal és sok egyéb furcsasággal, amelyeket képzeletében kiszínezett és különös tulajdonságokkal ékesített fel. Szerette a cirkuszok nevét, Romulus, Sardanapal, Broadway – bár megfigyelte, hogy minél pompázatosabb nevük van, műsoruk annál nyomorúságosabb. Szerette a harsány hangú kikiáltókat, a csinnadrattás muzsikát, a lármás bohócokat és a vérfagyasztó dobpergést, miközben az artisták összevissza röpködtek odafenn a magasban, szerette a bűvészeket, akiket mindig valami rejtélyes homály vesz körül, a kötéláncost, aki fél lábbal inog ide-oda a vékony kötélen, miközben, nem tudni miért, valami ostobácska dalt énekel; s mindezt azért szerette, mert valahogy minden más volt ebben a világban, mint a valódiban. Minden szebb, érdekesebb és igazabb. Néha barátai, a jámbor, langaléta Bolla és a nagyszájú Jankovszky is elmentek vele az előadásra. Ők ketten főleg a hecc kedvéért mentek el. Meghúzták magukat az utolsó sorban, dobogtak, mekegtek, nyérítettek és éretlen közbekiáltásokkal böszítették a komédiásokat. Nemegyszer végül fülüknél fogva hajították ki mindhármukat.

Egy nap új cirkusz jött a telepre, fényesebb a többinél. Hatalmas sátra volt, tucatnyi

lakókocsija, és nagy betűkkel állt valamennyi kocsin: CIRCO TROPATONI. Fellépésüket mindenfelé plakátok hirdették, és a portás-tábornoki egyenruhába öltözött kikiáltó két bohóc meg egy szamár társaságában bejárta a telepet. A szamár üvöltött, a bohócok rikoltoztak. A kikiáltó mennydörgő hangon invitált mindenkit az előadásra.

A sátrat a vasúti töltés mellett ütötték fel és itt sorakoztak a tarkára pingált kocsik is. Ötven fillérért bárki megtekinthette az oroszlánokat. A rács mögött hevert a három girhes pára és valószínűleg nem is a hőségtől, hanem vénségüktől voltak annyira életuntak.

A lakókocsik előtti füves térségen akrobaták ugrándoztak, egy asszonyság teknőben ruhát mosott, egy szikár, nyársat-nyelt úr pedig apró pincsikutyát sétáltatott fel-alá. Néha felbukkant Maestro Troppatoni is, a direktor, hegyes bajszú, mérges kis ember. Megtekintette oroszlánjait és mogorva ábrázattal összeszedte a báméskodóktól a pénzt. A három gyerekre ügyet sem vetett. Tízévesek voltak, ingyen nézelődhettek az oroszlán-kocsinál.

Időnként előbukkant egy-egy hatalmas termetű férfi is. Őket nemcsak Borka, de két barátja is különös kíváncsisággal figyelte. A pankrátorok voltak, a cirkusz szenzációk. A plakátokon ugyanis az állt, hogy három földrész bajnokai indulnak a páratlan viadalon. De hát a gyerekek már nem voltak annyira zöldfülűek, hogy ezt el is higgyék. Megfordult itt már indus fakír, akit Kovács úrnak szólítottak, maláj kardnyelű, akiről Weisz bácsi, az ócskás, megsúgta, hogy nem malájul, de hibátlan jiddisül beszél, egy korzikai erőművész pedig Bolláéknál lakott albérletben, és Borka is gyakran hallhatta, hogy részegségében úgy káromkodik, mint valami ferencvárosi kocsis. Más lapra tartozik, hogy este, amikor fölléptek, Jankovszky és Bolla majd megpukkadtak neveltükben, mert ő tényleg elhitte, hogy korzikai, ahogy elhitte a fakírról is, hogy indus, meg a kardnyelőről, hogy maláj. Sőt varázsos dolognak tartotta, hogy a cirkuszban bárki kedve szerint az lehet, ami lenni szeretne, maláj, hottentotta vagy indiánus. De ezt úgy sem tudta volna elmondani barátainak, azok csak kinevették volna.

– Megint lakik nálunk egy cirkuszos – újságolta Bolla. – Irtó udvarias és csak vizet iszik. Azt mondja, hogy ő is pankrátor. Na, kíváncsi vagyok, hogy a török lesz-e vagy a grönlandi.

Egy nagyobb bokor tövében heverésztek és élvezettel szívtak közösen egy cigarettát, amit Jankovszky a bátyjától lopott.

– Azt se tudod, hol van Grönland – mondta Borka, akit most is bántott, hogy leszólják a cirkuszt.

– Na és ha nem tudja – vihogott Jankovszky. – Fogadjunk, hogy az a pacák se tudja, aki a grönlandi lesz. Csak te vagy olyan hülye, hogy mindent elhiszel.

Borka elpirult.

– Egyáltalán nem hiszek el mindent. Nem is igaz! De a plakáton az van, hogy igenis grönlandi.

– A plakáton! – torkolta le Jankovszky. – Kit érdekel az?! A cirkuszban mindig hazudnak. Igenis, minden csak hazugság és semmi nem igaz. Tudd meg, hogy a bűvész csal és a kardnyelű is csal, mert papírkardot nyel le. Az oroszlánszelídítőnek meg fából van a karja, amit bedug az oroszlán torkába.

Borka hallgatott. „Nem igaz! – gondolta. – Igenis, a bűvész csodálatos dolgokat tud elővarázsolni, a kardnyelű valódi kardot nyel le, az oroszlánszelídítőnek pedig nincs fából a karja, ő bátor és erős ember.”

Ekkor odajött egy magas, szőke cirkuszos és rájuk mosolygott.

– Volna egy cigitek, gyerekek?

Egy utolsó még akadt. A cirkuszos rágyújtott és leült melljük.

A fiúk kíváncsian méregették. Borka találgatta, vajon ki lehet? A zsonglőr vagy Cavalloni úr, a kötéláncos? Nem volt fiatal, de felnőtt se igazán. Ha jól szemügyre vette az ember, egészen jóképű volt. A cowboy-filmeken látni ilyen rövidre nyírt hajú, éles vonású színészeket.

– A cirkuszhoz tetszik tartozni? – kérdezte Jankovszky.

– Igen – és ő is érdeklődéssel nézegette a gyerekeket. – Ti idevlósiak vagytok?

– Ő nem – intett Borkára Jankovszky. – Ő csak itt lakik most a nagymamájánál. A szülei elváltak.

Borka fülig vörösödött. Rosszul esett, hogy a barátja ezt így elfecsegi. Valahogy nagy szégyennek tartotta, hogy a szülei elváltak. Különbben is, szerette volna, ha a szőke cirkuszos róla is azt hiszi, hogy telepi.

– Á, hiszen látszik is rajta, hogy nem idevaló – bólogatott a cirkuszos. – Olyan kis úrigyerek-képe van.

Borka felkapta a fejét és haragosan pillantott rá. Az is zavarta, hogy Jankovszky kajánul vigyorog. A cirkuszos mosolygott, de nem bántóan.

– Nem vagyok úrigyerek – mondta Borka. – Azért, mert én Pesten lakom, még nem vagyok az. Inkább azt tessék megmondani, hogy mit csinál a cirkuszban?

A cirkuszos szívott a cigarettából és szeme sarkából a gyerekekre pillantott.

– Én vagyok a Svéd. Svensson, a Svéd.

Erre az egyre nem számított Borka. Bolla és Jankovszky is leesett állal bámult a férfire. Ő lenne a Nagy Svensson, akit a plakát, mint legyőzhetetlent hirdet? Ő lenne, aki – szintén a plakát szerint – diadalmasan járta be egész Európát meg Amerikát? A nagydarab, vaskos birkózókhoz képest, akik most is ott sétafikáltak a kocsik között, bizony nagyon is gyöngének meg vékonynak tetszett.

De aztán már nem csodálkoztak, hanem vihogni kezdtek. Most még Borka is. Itt volt az alkalom, hogy visszafizessen.

– Ha svéd a bácsi, akkor honnan tud magyarul?

– Anyám magyar volt. És ő mindig magyarul beszélt velem.

Ezt olyan természetesen mondta, hogy hinni kellett neki. Még Jankovszky és Bolla is eltűnődött. Különbben is, a Svéd nyílt arca azt sugallta, hogy nem szokott hazudni.

Borka egyszerre nagyon rokonszenvesnek találta. Annak is örült, hogy barátai most pórul jártak a hitetlenkedésükkel.

– És svédül is tetszik tudni? – kérdezte már nem is gyanakodva, hanem inkább kíváncsian. – Tessék mondani valamit svédül.

Barátságosan csóváltotta a fejét.

– Ej, de gyanakvó vagy. No hát, mit mondjak? Nem érted úgy se. *Svenska dagbledet cirkus tyrien raksat gledjerika*. Ez azt jelenti: Gyertek el este a cirkuszba és drukkoljatok nekem.

– Persze, hogy elmegyünk! – kiáltott lelkesen Jankovszky és olyan büszkén pillantott Borkára, mint aki azt mondja: látod, én megmondtam!

De Borka most nem haragudott rá. Jókedvű lett!

Svensson elhajította a cigarettát, intett nekik és elment.

2.

A gyerekek a kakasülő első sorában ültek. Már negyed órával a kezdés előtt a cirkuszban voltak és azóta is egyfolytában álmélkodtak. Csakugyan nagyon komoly és nagyon fényes cirkusz volt. Porondja, nézőtere tágas, zenekara pompás, s egy zöldfrakkos, előkelő karmester dirigálja, a bársony függönyös öltözőbejárónál meg libériás cirkuszosok sorakoztak.

Amikor megkezdődött az előadás, gombostűt sem lehetett leejteni a nézőtéren. Műsoruk is sokkal jobb volt, mint az eddigi cirkuszoské. Voltak légtornászok, műlovarjaik, zsonglőrjeik, mulatságos bohócaik, a nyársat-nyelt, sovány úr, akin jókat mulattak délelőtt, kitűnő bűvészek bizonyultak, Cavalloni úr, a kötél-táncos pedig olyan csudálatos dolgokat produkált, hogy az embernek tátva maradt a szája.

De Borka kissé unta az előadást, ímmel-ámmal tapsolgatott csak. A Svéd járt a fejében. Azon kapta magát, hogy izgul érte. Eszébe jutottak a hatalmas testű, vadarcú pankrátorok, akik ott járkáltak a cirkusz-kocsik között, és sehogyan se tudta elképzelni, hogy a Svéd, bármilyen híres bajnok is, legyőzhetné őket. De ahogy újra és újra eltűnődött ezen, egyre közelebb állónak érezte magához. Tisztán látta maga előtt az arcát, de még a kis gödröcskét is fel tudta idézni, amely akkor jelent meg a szája sarkánál, ha elmosolyodott. „Milyen vidáman mosolyog” – gondolta, és ő is mosolygott. Már egy csöppet se bántotta, hogy a Svéd leúrfiúzta, hiszen kedvesen és viccelődve tette.

A porondon, a ketrecben Maestro Troppatoni egzecírozta a girhes oroszlanokat. Még az se keltett izgalmat, amikor iszonyú dobpergés közepette mindkét karját bedugta a torkukba.

– Látod – súgta Borka Jankovszkynak –, nincs benne semmi csalás. Mind a két kezét bedugja, és mind a két keze nem lehet fából.

Jankovszky álmodozva pillantott rá. Nem figyelt arra, amit mond. „Ő is a Svédre gondol” – villant át Borkán. Ettől kissé rosszkedvű lett. Igen, semmi kétség, Jankovszky is, Bolla is, mindkettő. Bolla esetlenül himbálja hosszú karját és egészen átszellemült az arca. Semmit se lát az előadásból. Borka maga is meglepődött, mennyire bántja ez a fölfedezés. Szerette volna, ha csak ő gondolhatna Svenssonra, ha csak előtte jelenne meg az arca.

Amikor a Maestro végre levonult és a libériás személyzet nekilátott leszerelni a rácsokat, Jankovszky feléledt.

– Jó cirkusz ez – dünnyögte. – Nagyon vagány kis számaik voltak.

– Oda se figyeltél – csattant fel Borka. – Azt hiszed, nem tudom, hogy folyton a Svédre gondoltál?

Jankovszky kissé elpirult, de ami szokatlan volt tőle, meg se próbált ellenkezni.

A közönség zsibongott. Egyszerre nagyon megélenkült a nézőtér. Behoztak egy serleget és egy asztalkára állították.

– Ezt kapja a győztes – fontoskodott Jankovszky. – Most még a tavalyi győztesé. A spanyolé. Manuelitónak hívják.

– Vajon hány serlege lehet a Svédnek? – nézett rájuk Bolla.

Jankovszky mindentudó arcot öltött.

– Marha sok. Képzeld csak, Amerikában micsoda serlegeket kapott!

Borka nem bírta tovább.

– Sokat beszélsz! Ki hiszi, hogy járt Amerikában? Ez csak svindli.

A két fiú megütközve nézett rá, és elfordította a fejét.

Csinnadrattázni kezdett a zenekar és megjelent a kikiáltó. Ünnepeles, recsegő hangon közölte, hogy a viadal kezdetét veszi. Majd sorra bemutatta a versenyzőket. Pattogó induló hangjaira masíroztak be. Zúgott a taps.

Borka arca kipirult és kezén-lábán kis remegés vett erőt. Annyira elragadta az izgalom, hogy alig tudott figyelni a kikiáltóra, és csak egyik-másik birkózó nevét jegyezte meg. Az arabét, akit Ibrahimnak hívtak, a sombrero mexikóiét, Riveráét és Erős Wilhelmét, aki minden bizonnyal német lehetett. Nagyon sokan voltak a birkózók. Egyre csak jöttek, jöttek, lépteik alatt döngött a föld. Volt közöttük szerb, francia, grönlandi, román, akiben Bolla fölismerte az albérlőjüket, görög és török, akik már most a bevonuláskor is haragosan vicsorogtak egymásra, egyiptomi és hollandus, egy rézbőrű, aki madártollat hordott a hajában, s akiről a vak is láthatta, hogy indián; mandulaszemű japáni, egy turbánt viselő, mogorva indus, valami vadarcú szicíliai és rágógumin kérődző, vöröshajú skót. Körbevonultak a porondon és magasra emelt karral köszöntötték a nézőket.

Színpompás és nagyszerű felvonulás volt, de Borka csak azt várta, hogy a Svéd nevét kiáltsák. A kikiáltó utolsónak jelentette be, és ekkor Borka a torkában érezte a szívét.

Megperdültek a dobok, trombiták harsogtak. Türkizkék köpenyben a porondra lépett Svensson.

Valamennyi reflektor reá irányult, ő pedig mosolyogva, meghajlással fogadta a tapsot. Borka tágra nyílt szemmel, mozdulatlanul nézte. Ámultan látta, hogy milyen szép. Arányos, karcsú alakjával törekenynek tetszett a vasgyúrók mellett, és a sok sötét, vad ábrázat között az ő fiatalos arca csupa derűt, kedvességet árasztott. A kisfiút lenyűgözte a látvány. Tapsolni, éljenezni is elfelejtett.

De Jankovszky föl pattant és vékony hangján lelkesen kiáltozni kezdett:

– Éljen a Svéd! Hajrá Svensson! Éljen a Svéd!

Svensson egy lépést tett feléjük és láthatták, hogy most kizárólag őket, hármukat üdvözli.

Aztán megkezdődtek a mérkőzések. De Borka nem tudott szabadulni a varázsos látványtól. Ha a porondra nézett, nem a tusakodó birkózókat látta, hanem még mindig a Svédet. Ott áll a reflektorfényben, kék köpenyében, karcsún, szökén, mosolygósan és mindkét karjával integet. Így hát nem tudta, legyőzte-e Erős Wilhelm a rézbőrűt, a tagbaszakadt arab kifícámította-e végérvényesen az üvöltöző görög lábát, és hogy a mexikói kerekedett-e felül, vagy az indus. Csak a Svédre tudott gondolni. Szerette volna visszahozni azt a csodálatos percet és türelmetlenül várta, hogy újra megpillanthassa.

A Svéd utolsó párban birkózott a Szicíliaival. A Szicíliai szőrös karjával, mellével, előreugró állkapcsával valamiféle gorillára emlékeztetett. Kétségtelenül félelmetesebb volt, mint Maestro Troppatoni egész oroszlánsereglete. Amikor könnyed léptekkel megjelent mellette Svensson, Borkának elszorult a torka. Lehetetlen, hogy legyőzze ezt az ormótlan hústornyot! Lehetetlen! Olyan erővel tört rá az aggodalom, hogy szerette volna, ha hirtelen valami csoda történik, elmarad az egész viadal és nem kerül rá sor, hogy Svensson megmérkőzzék a Szicíliaival.

Megszólalt a gong. Valami ködön keresztül látta a birkózókat. Görcsösen szorongatta maga előtt a rézkorlátot és réműlete nőttön nőtt. A Szicíliai őrjöngve

vetette magát Svenssonra, s az hiába hárította el egymás után támadásait, nemb írta megfékezni. Ökölcsapásokat váltottak, összeölelkezve zuhantak a fűrészporos homokba, talpra ugrottak, aztán egymást fojtogatva hemperegtek újra a földön. A Szicíliai rendíthetetlen makacssággal lendült előre.

Borkának úgy rémlett, hogy egyszerre minden távolivá és valószínűtlenné válik. A nézőtér, ahol ül, a sokféle lárma, a reflektorok forró fénye. Nem percek, pillanatok, de úgy érezte, órák teltek el. Alig-alig mert a porondra pillantani, ahol a Szicíliai hörögve gyúrta, fojtogatta Svenssont, aki szemlátomást tehetetlenül vergődött alatta. „Vége – gondolta Borka. – Istenem, édes istenem...” Gyomra felkavarodott, a melléhez szorította a kezét. A lámpák fénye összefutott a szeme előtt, színes karikák ugrándoztak, tekergőztek mindenfelé. A porond, a cirkuszi sátor imbolyogni kezdett. Ringlispílként forgott a világ. A nézők zshivajgása valahonnét messziről úszott felé, csak Jankovszky dadogó, el-elcsukló kiáltozását hallotta közlelől.

– Svensson! Svensson! Svensson!...

S csak ismételte, ismételte, talán százszor is.

A nézők felhördültek és Borka a porondra nézett. Svensson kiszabadult a Szicíliai karjából és bámulatosan gyors ütéssel hátravetette. Mintha megtáltosodott volna. Frissen, fűgén, keményen támadott. A Szicíliai az előbbi ütéstől kissé kábultan hátrálni kezdett.

Borka megragadta a korlátot. Artikulátlan, ijesztő hang tört ki belőle:

– Kergesd! Szorítsd! Ne hagyd!

– Két vállra! Két vállra! – süvítette Jankovszky.

A közönség magából kikelten üvöltött.

Borka úgy érezte, hogy minden, amit lát, álomszerű. A Svéd megragadta ellenfele karját, megpörgette és dupla Nelsonba fogta.

– Üsd le! Üsd le!

A Szicíliai nyakán kidagadtak az erek, arca elkékült az erőfeszítéstől. Kiszabadította magát és leszegett fejjel, bikaként rontott Svenssonnak. Egy ökölcsapás megállította, majd egy másiktól megszédült, a levegőbe kapott. Azonban mielőtt lerogyott volna, még egy villanásszerű ökölcsapás érte, és ettől elzuhant a homokban. Mozdulatlan maradt.

Egy pillanatra csend támadt. Senki nem hitt a szemének. Aztán olyan erővel zúgott fel a taps, az ujjongás, hogy belereszketett a levegő. A zenekar rázendített, de játékából csak foszlányokat lehetett hallani.

A Svéd ismét ott állt a fényszórók sugarában, s miközben a még mindig mozdulatlan Szicíliait levitték a porondról, karját széttárva, mosolyogva köszönte meg a tapsot.

Borka azon kapta magát, hogy még mindig a korlátot markolássza, és merő verejtek a teste. Szeme lázasan csillogott. Kiáltani akart, de nem jött ki hang a torkán.

3.

Másnap már kora reggel a cirkusz-kocsiknál ténferegtek. Borka látta, hogy Jankovszky és Bolla szeme is karikás. Ők se alhattak sokat az éjjel. Ő csak valamikor hajnalban

aludt el. Újra és újra lepergett előtte az esti viadal és mindannyiszor ugyanazt a görcsös izgalmat, kétségbeesést érezte, mint a cirkuszban. A szomszéd ágyon nagyanya aludt, kissé szuszogva. A nyitott ablakon besütött a hold és fényt vetett a falra. Borka ebben a fényben valósággal látta a Svédet. Látta, amint ott áll a porond közepén, kék köpenyében, szőkén, karcsún. Az a csodálatos látvány újra meg újra visszatért...

A fiúk bódultan néztek egymásra és némán szorítottak kezét. Valamennyiük tekintetében különös fény villogott. Borka úgy érezte, hogy azok ketten, most igazán a barátai, és sokkal közelebb állnak hozzá tegnap óta. Valami kifürkészhetetlen titok kötötte őket össze.

A bokor tövében heverésztek, akárcsak előző nap. Lassanként megélénkült a kocsik környéke. Maestro Troppatoni, mindkét kezében vödörrel, az oroszánokhoz indult etetni, a légtornászok szorgalmasan gyakoroltak. Jött a nyársat-nyelt bűvész, kutyáját sétáltatva. Megállt a fiúk előtt, szigorúan végigfűrészte őket, azután szótlánul továbblépedett.

Borka egyszerre megpillantott a Svédet. Szíve vadul zakatolni kezdett. Lopva Bolláékra pillantott, észreveszik-e izgalmát, de azok is megpillantották. Le nem vették róla a tekintetüket. A Svéd az egyik kocsi falának dőlve Mademoiselle Blanche-sal, a szép műlovarnővel beszélgetett. Nevetgéltek. Ettől Borka elszomorodott. Maga se tudta, mi az oka.

Mademoiselle Blanche kisvártatva eltűnt az egyik kocsiban, és a Svéd ekkor észrevette a fiúkat.

Széles mosollyal jött oda hozzájuk.

– Nicsak! Engem kerestek? Szervusztok – azzal letelepedett melléjük.

Szappanszag áradt róla, jókedvű volt.

Borka a földre sütötte a szemét. Érezte, hogy elpirul. Ha nem szégyellte volna, legszívesebben felugrik és elrohan.

– Mi van veletek? – kérdezte vidáman a férfi. – Megkukultatok talán, vagy mi a csuda?

Borka mosolyogni próbált, de nem nagyon sikerült. Érezte, hogy Svensson az arcát kémleli, majd felpillantva látta Bolláét és Jankovszkyét is, aztán lassan elkomolyodik.

– Köszönöm, fiúk – szólt halkán. – Hallottam ám a biztatásokat.

A gyerekek felcsillanó szemmel néztek rá.

Ő változatlanul komoly maradt.

– Nagyon jólesett, fiúk. Talán nem is hiszitek, mennyire. Tudnotok kell, hogy én nem sokat adok a közönségre. A közönség mindig azt pártolja, aki felülkerekedik, a publikum könnyen lelkesedik és könnyen felejt. De az ilyen hálás és hűséges buzdítók, mint ti, nagyon sokat segítenek. Tegnap például volt egy pillanat, amikor úgy éreztem, hogy alulmaradok. Akkor meghallottam a biztatásokat és azt mondtam magamban: győznöm kell! Muszáj!...

Borka átforrósodott örömeiben.

– Ma este is elmegyünk – mondta. – És holnap is... Amíg itt van, minden este elmegyünk... – de már attól is elfacsarodott a szíve, hogy a Svéd egy nap továbbindul majd a cirkusszal.

Svensson rápillantott, megsimogatta a kisfiú fejét, ott, a forgóján, ahol kakastaréjként ágaskodott a haja. Mintha kissé ő is zavarban lett volna. Cigarettdugott a szájába, a gyufával veszkölődött.

„Milyen szép” – gondolta Borka ismét. És feltűnt, milyen szelíd az arca. Ha

csodálatosan bátor és erős férfiakról olvasott – Berend Ivánról vagy Monte Christo grófjáról –, szinte pontosan így képzelte el őket. De a Svéd még náluk is csodálatosabb volt. Soha senkit nem ismert, aki ilyen nagyszerű ember lett volna.

Hallgattak, a Svéd cigarettázott.

– Bizony, szükségem is van rá, hogy eljőjjetek ma. Az indussal mérközöm, és ő se valami könnyű ellenfél. Szívós, higgadt, nem lehet kizökkenteni a nyugalmából. Néhányszor találkoztunk már, legutóbb Indiában. Képzeltetek, mennyire készül a visszavágásra. Csakhogy, van egy nagy hibája: lassú. És néha nem védi eléggé a fejét...

Gyöngén elmosolyodott.

– Hallanák csak a szüleitek, miket mesélek nektek! Jól kiporolnának...

A gyerekek nevetgéltek. Zavaruk feloldódott, közelebb húzódtak hozzá.

– Ugye, még soha nem tetszett kikapni? – kérdezte Bolla.

Borka csúnyán nézett rá. Valósággal sértőnek tartotta a kérdést.

Svensson azonban egy csöppet sem ütközött meg.

– A kezdet kezdetén. Senki nem kezdi győzelmekkel... Volt egy bolgár, Nikolovnak hívták, azelőtt súlyemelő volt. Kétszer is kegyetlenül elbánt velem. Később aztán Amerikában ismét összekerültünk. Évek óta vártam arra a napra...

Elhallgatott és látszott az arcán, hogy ez kellemes emléke.

– Nikolovnak azóta a hírére se hallani. Azt beszélnek, hogy többé nem lépett porondra.

Mesélni kezdett magáról, nagy viadalokról. Borkát teljesen magával ragadták ezek a történetek. Láta maga előtt Svensson hatalmas, ragyogó cirkuszokban; lábánál hever a legyőzött ellenfél, ő pedig mosolygós arccal, integetve fogadja a nézők tapsait. Láta maga előtt, amikor felmegy a porondról a svéd király páholyába, meghajol, a király pedig így szól hozzá: „Nem akar belépni a testőreim közé?” „Nagy megtiszteltetés, felség – feleli erre Svensson –, de én szabad akarok maradni. Kósza, csavargó természetem van...” Borka szerette volna megmondani, hogy Robin Hood is pontosan ezt felelte Oroszlánszívű Richárdnak, pedig az igazán nagy király volt.

Aztán Svensson Amerikáról mesélt. Hatalmas cirkuszokról, ahol tíz- meg húsz ezer ember is ül a nézőtéren, híres pankrátorokról, akik mind kihívták őt, és akiket sorra legyőzött. Halkan, el-elűnődve mesélt, mintha csak magának beszélne. Arcán nem látszott se büszkeség, se gőg, csak valami halvány mosoly, amint elrévedezett emlékein. A gyerekek lélegzetvisszafojtva, szemüket le nem véve róla, szomjasan itták minden szavát. Ott voltak vele együtt New Yorkban, ott ültek a nagy cirkuszban, ahol megmérkőzött Vasöklű Jimmyvel, szinte hallották a közönség tombolását. A cirkuszigazgató fölkereste Svensson az öltözőben, és egy egész vagyont ajánlott neki, csak engedje legyőzni magát. „Ezt még megkeserülöd!” – kiáltott az igazgató, amikor Svensson kidobta őt. S micsoda küzdelem volt! Két óránál is tovább tartott. De a végén Vasöklű Jimmy ájultan hevert a porondon. Egész Amerika erről beszélt. De Svensson sürgősen hajóra szállt és visszajött Európába, mert fülébe jutott, hogy gengszterekkel akarják megöletni...

Borka egész nap mintha álomban élt volna. Összevissza kószált, elkerülte az embereket, egészen egyedül akart lenni. Mi volt Svensson történeteinek képe, amit összeolvasott vagy moziban látott, és hogy eltörpültek mellette a legnagyobb hősök, regényalakok is! Micsoda pompás, nagyszerű világ bontakozott ki előtte! Azelőtt is szeretett eltűnődni könyveken, egyedül bolyongani vagy alkonyatkor behúzódni egy sarokba és különös, álomszerű történeteket elképzelni – voltak

története, amelyeket teljesen egészében ő talált ki, és amelyeknek a hőse is ő volt. Néha napokig, hetekig eltartott egy ilyen történet, és ez egészen az ő titka volt, senkit nem avatott bele. Úgy érezte, hogy a valódi, az unalmas, szürke világon kívül neki van egy másik, egy ragyogó, szép és érdekes világa, ahová kedve szerint beléphet, és abban a világban azt teheti, amihez kedve van, teljesülhet ott összes vágya: nagyszerű barátokra tehet szert, különféle hőstetteket hajthat végre, és amelyben mindenki szeretettel és elismeréssel beszél róla. Történeteibe most belépett a Svéd, s minden történetnek ő lett a hőse. Borka pedig mámorosan álmodozott, szötte külön világának meséjét, csak azon csodálkozott, hogy néha valami különös, fájó érzés fogja el, amitől könnybe lábad a szeme, elszorul a torka és hevesen kalimpálni kezd a szíve.

A fiúk minden nap találkoztak a Svéddel. Estéknént boldogan ünnepelték győzelmét, másnap pedig csillogó szemmel hallgatták történeteit. Svensson szívesen mesélt. És teljesen úgy viselkedett velük, mintha ők is felnőtt, komoly emberek lennének. Nemegyszer sétálni is elment velük. Bebarangolták a telepet, a széles mezőt, a halastó környékét és a ritkás kiserdőt. Ilyenkor húsz-harminc gyerek is kullogott mögöttük sóváran és irigykedve, mert Svensson a három kisfiún kívül senki teremtett lélekkel nem állt szóba. Se felnőttel, se gyerekkel. Kezdték is mondogatni, hogy gögös, rátarti meg hogy fennhordja az orrát, de Svensson fütyült az efféle beszédre. A fiúk láthatták, hogy csakugyan nem sokat ad az emberekre, kissé le is nézi őket. De úgy gondolták, hogy ennél mi sem természetesebb, hiszen mindenki másnál szebb, erősebb, nagyszerűbb, mindenkinél többet ér. Nincs az az ember, akit össze lehetne mérni vele.

Megszokott látvány lett a telepen: sétálni indul a magas, szőke férfi, s mellette ott baktat rajongva, tágra nyílt szemmel kipirult arccal a három kisfiú.

Először Jankovszky szülei kezdtek aggodalmaskodni, majd Bolláék is. Sokan már arról sutyorogtak, hogy a Svéd bizonyára megbabonázza a gyerekeket, valami rosszban törheti a fejét, meg akarja talán rontani őket. Jankovszkyt megbüntették, Bollát pedig elnáspángolta az apja, de a gyerekek imádata a Svéd iránt ettől még csak fokozódott. Egyedül Borkának nem kellett büntetéstől tartania. Nagyanyja ugyan mormogott, elégedetlenkedett néha, de semmi rosszat nem látott abban, hogy unokája annyira megszerette a birkózót. Sőt, Borka még arra is rá tudta venni hosszabb könyörgés után, hogy egyszer meghívja ebédre a Svédet.

Svensson megköszönte a meghívást, amit a kisfiú dadogva, fülig vörösen adott át, és elment hozzájuk. Borka nagyanyját is teljesen meghódította kedvességével, izgalmas történeteivel, meg azzal is, hogy dicsérte a főztjét és tréfásan udvarolgatott neki.

– Milyen derék, kedves ember maga, lelkem! – csapta össze kezét a nagyanya. – Csak azt nem értem, mi öröme telik abban a szörnyű gyilkolászásban?

Borka haragosan nézett nagyanyjára és majdnem elsüllyedt szégyenében. Svensson nevetett, hogy könnye csorgott.

Ettől kezdve sokszor ebédelt náluk. Egyszer azt is megvallotta Borkának, hogy hármójuk közül őt szereti a legjobban. A kisfiúnak könnybe lábadt a szeme az örömtől. Ha olyan bátor lett volna, hogy elmondhassa, ő mennyire szereti! De ehhez nem volt elég mersze. Csak nézett rajongó szemmel Svenssonra és hallgatott.

Pedig ekkor már ő is sokat mesélt a Svédnek. Beszélt szomorúságokról, kis titkokról, furcsa ábrándokról, csalódásokról. És beavatta abba az ő külön világába is, amelyet másnak soha nem beszélt volna el. De bármilyen gyönyörűek voltak is ezek a napok, Borkának mindig eszébe jutott, hogy egyszer, nemsokára elmúlik ez a különös boldogság. A Svéd elmegy a cirkusszal, és többé nem látják egymást. Ez nemcsak örömét rontotta meg, de kínzó fájdalmat is okozott.

Egyszer, amikor különösen elszomorította a gondolat, hirtelen megkérte a férfit,

hogyan vigye el magával. Ezt már napok óta forgatta a fejében, de eddig azt gondolta, úgy se meri kimondani.

A Svéd elmosolyodott és megsimogatta a fejét. Azt mondta, hogy szívesen magával vinné, hiszen igen-igen megszerette, és neki amúgy sincs barátja égen-földön, de hát mégsem teheti meg. Nem szakíthatja el a szüleitől, nagyanyjától, és hogy neki sem tenne jót, ha kisfiúként rászokna a vándoréletre. Komolyan beszélt Borkához és még soha olyan lány és kedves nem volt. A kisfiú lehajtotta a fejét, meg se próbált ellenkezni. Igen, tudta, hogy ez így fog történni. Pedig olyan gyönyörűen képzelte el mindent! A Svéd magával viszi, bejárják az egész világot és mindenféle csodálatos tetteket visznek véghez. Hiszen néhány év, és belőle is felnőtt ember válik. És olyan jó barátok lesznek, amilyenek nem voltak még. Amikor pedig Svensson megöregszik és nem birkózhat már, ő sok pénzt fog keresni és eltartja őt.

Napról napra erősebben szerette a Svédet. Szerette volna, ha állandóan együtt lehetne vele s már az is bántotta, sőt féltékenyette, amikor Jankovszky és Bolla is vele tartott. Már nem érezte barátainak őket. A Svéd iránti rajongása szinte minden más érzést megölt benne. Barátairól már csak rosszat tudott mondani, s ezt gyakran tette Svensson előtt. Elmondta, hogy Jankovszky hazug, nagyképű és gyáva. Hogy Bolla rettentően ostoba és mindig azt fújja, amit Jankovszky. Attól se riadt vissza, hogy kigúnyolja őket, hogy hazugságokat állítson róluk. Makacsul hajtogatta a Svédnek, hogy valójában egyikük se szereti őt. A férfi ilyenkor is komolyan hallgatta végig, de nem szólt. És változatlanul kedves maradt a másik két fiúhoz is. Borkát emésztette a harag. Most már egyszerűen nem bírta elviselni, hogy Svensson nemcsak egyes egyedül az ő barátja.

Jankovszkyéknak elkezdett hazudozni. Azt mondta, hogy Svensson nem szereti egyikőjüket sem, hogy unja őket és őt kérte meg, hogy adja ezt a tudtukra. A két fiú eleinte csak nevetett rajta. De Borka annyi hévvel, szenvedéllyel bizonygatta, hogy végül már inkább hitték, mint nem.

Rosszulesett mindkettőjüknek, ez látszott rajtuk. Bolla búsan lógatta a fejét, hosszú karját, és azon igyekezett, nehogy elbögje magát. Jankovszkynak is legörbült a szája. De aztán szeme megvillant és büszkén fölvetette a fejét.

– Nem baj! – mondta. – Ha nem szeret minket, mi se szeretjük őt. Tudd meg, hogy a Svéd nem is rendes ember! Nem hiába mondják az emberek! A műlovarnőnek udvarol, de minden éjszaka Fedóránál hál.

Bolla bánatosan szipogott, Borka elsápadt dühében. Fedóra az a lány volt a telepen, akiről mindenki csak rosszat beszélt. Ha végigment az utcán, sarat vágta a szoknyája alá, vagy röhögve utána kiáltottak: „Van egy húszasom, Fedóra, nem kell?” És azt már Borka is tudta, hogy miért ígéri a húszast Fedórának.

– Igen – dünnyögte Bolla is. – Ez igaz. Én is hallottam, amikor Fedóra mondogatta. Meg apám is hallotta...

– Hazudtok! – üvöltötte Borka teli torokból és fölemelt ököllel rontott nekik.

Ütött, rúgott, harapott, mint a veszett. Azok ketten erősebbek voltak, mégis megriadtak tőle, meg attól is, amit elmeséltek, és elszaladtak.

Amikor elmondta ezt Svenssonnak, a haragtól még mindig reszketve, a férfi nevetni kezdett.

– Hazug pletykák ezek, Borka. Sose higgy nekik! Az emberek látod ilyenek. Nem tudják elviselni, ha valaki mindnyájuknál erősebb, ha valaki mindenki mást legyőz. Hanem, ami a barátocskáidat illeti, csakugyan ostoba kis hazugok – és megint nevetett.

De valahogy nem volt szívből jövő a nevetése. Borka kicsit meg is ijedt ettől a

nevetéstől.

Vegyes érzései támadtak. Örült, hogy elüldözte Jankovszkyékat, és biztos volt benne, hogy amit Svenssonról beszéltek, az mind hazugság. Mégis valami nyugtalanság gyötörte. Azon kapta magát, hogy néha kémlelve néz a Svéd arcába, hogy egy-egy pillanatra mintha gyanakodna. Megfigyelte például, hogy a szép Blanche kisasszony valamiért csakugyan neheztel Svenssonra. Igaz, nem volt ezt nehéz észrevennie. Egyszer-egyszer, amikor Svensson barátságosan ráköszönt vagy megszólította – és történetesen Borka is tanúja volt –, Blanche kisasszony rá se hederített, úgy tett, mintha nem venné észre. Ilyenkor felcsendült a fülében Svensson múltkori hamis nevetése és keserűséget érzett. „Hazudna nekem?” Nem hihette. Csak egyet hihetett, amiről a férfi is beszélt: az emberek haragszanak rá, mert erősebb náluk, mert mindig ő győz.

Augusztus a végéhez közeledett és a telepen unni kezdték a cirkuszt. Estéről estére kevesebben foglaltak helyet a nézőtéren, és amikor a pankráciora került sor, már elmúlt a régi izgalom. Borka észrevette, hogy egyre kevesebben biztatják Svensson, mint a másik birkózót. Ám minden hiábavalónak bizonyult. Svensson könnyedén, sokszor szinte erőlködés nélkül terítette le ellenfeleit.

Az emberek elégedetlenkedni kezdtek, csalásról, szemfényvesztésről beszéltek. Amikor pedig egyik este Svensson pillanatok alatt legyűrte és harc képtelenné tette a behemót törököt, valóságos botrány tört ki. Füttyülés, lábdobogás, fújolás. A zenekar vidám indulót játszott, Svensson üdvözlésre emelte a karját, de a nézők nekivadultan üvöltöztek.

- Csalás!
- Szégyen, gyalázat!
- Vissza a pénzt!

Borka dermedten ült, arca égett a haragtól.

Svensson mosolygott, ügyet sem vetett a fújolásra, bár amikor kifelé indult a porondról, záptojással dobták meg. Visszafordult és félelmetesen villant meg a szeme. Talán még neki is ront a tömegnek, ha Maestro Troppatoni meg a halálra vált kikiáltó ki nem tuszkolják az öltözőbe.

Borka egy szemernyit sem aludt aznap éjszaka. Kibírhatatlanul fájt a szíve, és tehetetlenül düh fojtogatta. Mindenkinél erősebben szerette a Svédet.

4.

Ez a hét közepén történt. Szombatra hirdette búcsúfellépését a cirkusz. Ekkorra tüzték ki a pankrációnak a döntőjét is Svensson és Manuelito, a Spanyol között.

A kikiáltó ismét bejárta a sikátorokat, a falakon újabb plakátok jelentek meg.

UTOLSÓ ELŐADÁS!
MINDEN EDDIGINÉL KÁPRÁZATOSABB
VILÁGVÁROSI MŰSOR!
AZ ÉVTIZED VIADALA:
SVENSSON ÉS MANUELITO A
PORONDON!!!

A nagy érdeklődésre való tekintettel felemelt
helyárok

Szokatlan izgalom hullámszórt végig a telepen. Ha vásárolni ment, vagy csak amúgy kóborolt, Borka hallhatta, hogy mindenütt a pankráció döntőjéről beszélnek. A fűszeresnél, az utcasarkon, a kocsmá kertjében.

– Most megkapja a magáét!

– Megtanítja a Spanyol, hogy hol lakik az isten!...

Ilyeneket és efféléket mondogattak. Aztán sokat sejtetően összenéztek:

– De ha mégis a Svéd győzne...

Botev úr, a zöldséges megsúgta Borka nagyanyjának, hogy úgy veszik tőle a rohadt gyümölcsöt meg a romlott tojást, mint a cukrot.

Borka rohant, ahogy csak a lába bírta. A Svéd mosolyogva hallgatta végig. De kissé fanyarul mosolygott.

– Megszoktam, Borka. Párizsban egyszer sörösüvegekkel dobáltak meg, Brazíliában rám lóttek... Azt hiszik, megijedek. Ha a Spanyol erősebb nálam, ám legyen övé a serleg. De ha én vagyok az erősebb, az enyém lesz.

Hiába próbálta palástolni, a kisfiú észrevette, hogy nyugtalan. Okkal, ok nélkül nevetett és idegesen másfele pillantgatott. A kitartóan gyakorló légtornászokat figyelte, majd pedig Cavalloni urat, a kecskeszakállas kötél tánccost.

– Ezek is szeretnék – mormogta. – Micsoda örömük lenne...

Borka megérintette a karját.

– Svensson – mondta lelkesen. – Én úgy fogok drukkolni!...

A férfi rámeredt, arcán ideges mosoly villant.

– Igen, igen. Te hűségesebb fiú vagy...

Volt a hangjában valami, amitől a kisfiú megriadt. „Mitől ilyen furcsa? Miért fogadja ilyen közönyösen, szinte szórakozottan az ő lelkes ígéretét?” De eltöprengeni se maradt ideje ezen, mert a férfi sietősen felugrott és otthagya.

Nem messze tőlük Maestro Troppatoni állt és mereven figyelte a Svédet. Borka most vette csak észre, hogy milyen gonosz szeme van. Amikor Svensson odaért hozzá, a Maestro elfordította a fejét és tovább sétált.

És este megint zsúfolásig megtelt a cirkusz.

Borka az előtte levő sorban megpillantotta Bollát és Jankovszkyt. Amióta összevesztek, most látta őket először. A két fiú is észrevette őt. Nem néztek egymásra.

Peregtek a műsorszámok, és amikor Blanche kisasszony lovagolt kipirult arccal, bájosan, Borka háta mögött megszólalt valaki.

– A babája volt. Ezt hagyta ott Fedóráért.

– Hát, ha inkább kell neki a világ cafatja...

A kisfiút fojtogatta a tehetetlen düh.

Mikor aztán a Maestro levonult oroslánjaival, szokás szerint föléledt a közönség. De most komoran és fenyegetően. A sátorban befűledt a levegő. Borka látta, hogy sokan a zsebüket tapogatják. Egy férfi, aki búzlott a pálinkától, leveles káposztafejet húzott ki a szatrából.

Borka érezte, hogy az izgalom tetőtől talpáig végigkúszik rajta. Lúdbőrös lett és reszketés fogta el.

Vaskosan harsant fel a zene és a függöny mögül kilépett a kikiáltó. Ünnepeyesebb volt, mint valaha.

– Manuelito Rodriguez! – kiáltotta. – Spanyolország és Portugália bajnoka!

Dörgött a taps és bíborvörös köpenyben, összekulcsolt kezét a feje fölött rázogatva, megjelent a Spanyol.

– Svensson! Európa, Ázsia és Amerika bajnoka! – harsogta a kikiáltó.

És fülsiketítő füttykoncert kíséretében feltűnt a Svéd. A sátrat csaknem szétvetette a dühös hurrogás.

Borka felugrott és az egész nézőtéren ő volt az egyetlen, aki a Svédet biztatta.

– Svensson! Svensson! Győzni fogsz!

Valaki hátulról meglökte és néhányan ráüvöltöttek:

– Elhallgass, te kölyök!

Egy pattanásos arcú kamasz ült mellette, aki öklével fültövön vágta. Ez nagyon fáj. Könny szökött a szemébe. De mégis teljes erejéből sivította:

– Svensson! Svensson! Hajrá Svéd!

Svensson tekintete feléje siklott, de mintha nem vette volna észre.

Megszólalt a gong és a nézőtéren felizzott a hangulat.

A birkózók mereven nézték egymást. Kissé előredőltek, felső testükön megfeszültek az izmok. Borka keze-lába meggémberedett, fogai össze-összekocantak, egyszerűen nem bírt uralkodni magán. Svensson lendült elsőként, villámgyors mozdulattal átkulcsolta a Spanyol derekát és a földre döntötte. Néma csend támadt.

– Svensson! Svensson! – rikoltotta a kisfiú.

A Spanyol menekült, fejvesztve védekezett. Svensson keményen, szívósan támadta, újra meg újra megragadta, ellenfele lélegzethez sem jutott.

Néhányan élesen füttyölni kezdtek, mások fújoltak. Öklök emelkedtek a magasba. Borka látta, hogy Jankovszky és Bolla riadtan behúzzák a nyakukat és mukkanni se mernek. Őt valami diadalmas ujjongás fogta el. Mégis, mégis ő győz! Hiába minden, ő a legerősebb! Arca kipirult örömeiben, mámoros boldogságot érzett. A Spanyol pedig egyre csak menekült, Svensson elszántan üldözte. De valahogy nem tudta igazán jól megragadni. Az izmos, barnára sült test kicsúszott szorításából, ha pedig ütött, ellenfele, üggyel-bajjal ugyan, de el tudta hárítani. Úgy rémlett, ökölcsapásai nem olyan gyorsak, kemények, villanásszerűek, mint máskor.

– Aha, már fárad – mondta valaki elégedetten. – Bokszold csak a levegőt, bokszold!

A nézők kissé felélénkültek, ám ekkor Svensson váratlanul megragadta a Spanyol bokáját, aki ettől a fűrészpörba zuhant. Svensson most vasmarokkal fogta. Ebből a fogásból senki nem tudott volna menekülni. A Spanyol lilára vált arccal vonaglott, kapálódzott, de Svensson hatalmas erővel csavarta a lábát.

Néhányan talpra ugrottak, a pálinkabűzös férfi fenyegetően emelte a magasba a káposztafejet.

Ekkor, nem tudni hogyan, a Spanyol hirtelen kiszabadította magát és egyetlen rúgással leterítette Svenssont. A nézők felhördültek, Borkában elállt a lélegzet. Hihetetlennek tetszett, hogy a Spanyol egy pillanat alatt felülkerekedjen. A rúgás fájdalmas lehetett, mert Svensson gyomrára szorította a kezét és összegörnyedt.

„Istenem, megsebesült!” – gondolta rémülten Borka.

A nézők tomboltak, valósággal eszüket vesztették. Látszott, hogy Svensson nem tud magához térni és négykézláb próbál menekülni. Borka elfordította a fejét, hogy ne lássa. Gúnyos nevetés hullámzott végig a nézőtéren, mindenütt eltorzult, kárörvendő, kivörösödött arcok.

– Üsd ki! Üsd ki! – üvöltötték kórusban.

A kisfiú ekkor már tudta, hogy a Svéd veszíteni fog. A Spanyol kegyetlenül gyúrta, gyömöszölte, ő pedig egyre erőtlenebbül védekezett.

Borka behunyta a szemét, és egyszerre csak azt érezte, hogy könnyek csorognak az arcán. S minél inkább vissza akarja fojtani, annál hevesebben zokog. De senki nem figyelt rá. Egybefolyt a harsogó, ujjongó hangorkán. Félelmes volt ez az őrjöngés. Borka mégis csak arra gondolt, hogy szereti Svenssont, és ezt meg is fogja mondani neki. Odalopózik majd a kocsijához és megmondja, hogy hiába győzték le, ő akkor is szereti és kitart mellette.

Felpillantott és a könnyein át, valahol a távolban látta, hogy Svensson tehetetlenül, leverve fekszik a fűrészporban és Manuelito, karját széttárva, boldogan ugrándozik.

Szólt a zene, a féktelen, elemi erejű lárma elviselhetetlen volt. Az emberek szinte önkívületben ölelgették egymást, átugráltak a korláton, berohantak a porondra. A vállukra emelték és a levegőbe dobálták a Spanyolt. Svenssont pedig gúnyos röhögés és ordítózás közepette két cirkuszoszolda támogatta le a porondról.

A kisfiú, ahogy kilépett a cirkusból, lélekszakadva futni kezdett a kocsik felé. Csak egy járt a fejében, hogy a Svéd talán sebet kapott vagy eltörött valamije. Rémülten rohant.

A kocsik környékén minden kihalt volt. A töltésen fáradt zakatolással hosszú tehervonat haladt. A cirkusz fényárban úszott és a szakadatlan ujjongás egybefolyó, távoli morajnak tetszett.

Sötét volt, csak a Svéd kocsijának ablaka világított.

Amikor odaért, egyszerre csak Jankovszky és Bolla állt előtte. Szótlanul néztek rá.

Bolla lehajtotta a fejét és cipője orrával a földet kezdte rugdosni.

– Mi is neki drukkoltunk – szólalt meg Jankovszky halkán, büntudattal.

Borkának égett a szeme.

– Gyávák vagytok! – suttozta. – Biztatni se mertétek!

– Megverték volna minket...

– Akkor is! – kiáltott Borka és hirtelen hasogatni kezdte fülét a fájdalom. – De ti hűtlenek vagytok! Igenis! Árulók!

A fiúk nem szóltak. Lehorgasztott fejjel álltak előtte.

De amikor Borka benyitott a kocsi ajtaján, mögötte ők is besompolyogtak.

Ott aztán földbe gyökerezett a lábuk.

A Svéd az ágyán ült, egy flaskából ivott. Mellette Blanche kisasszony. Jókedvűen nevettek mind a ketten.

– Nem fognak elengedni minket! – hahotázott Svensson. – Egy hét ráadás! Fölemelt helyárok!

Szájához emelte az üveget és akkor megpillantotta a mozdulatlanul álló fiúkat az ajtóban. Haja tövéig elvörösödött.

– Hát ti?

– Nincs... semmi bajod? – hebegett Borka.

Nagyon különös volt, amit látott. Szinte érthetetlen. Blanche kisasszony rámosolygott, Svensson pedig tréfásan legyintett.

– Gyerekek, gyerekek. Ne legyetek butácskák. A cirkusz az cirkusz...

Jankovszky beljebb lépett, szeme felcsillant.

– Hagyta magát?

– Világos – dörmögött Bolla. – Én mindjárt láttam... Még mondtam is az elején...

Borka csak állt. Arcából lassan kiszállt a vér.

– Svensson – suttozta –, te hagytad?... Te szándékosan... hogy legyőzzenek?...

Lába elgyöngült, fájós füle hevesen lüktetni kezdett.

A férfi elkomorult, letette az üveget. Kerülte a kisfiú tekintetét.

– Hülye vagy? – csattant Jankovszky éles hangja. – Hiszen legyőzhette volna! Ő az erősebb!

Borka maga se tudta, hogy jött ki a kocsiból. Vakon botorkált a sötétben. De egyszer csak ott állt a füves térségen, a bokor előtt, ahol először találkozott a Svéddelel.

És hirtelen engesztelhetetlen, vad gyűlölet töltötte el.
